

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe, se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabržini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 st. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.

Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Poljedelski minister?

DUNAJ 4. (Izv.) Glede vesti, da bi postal posl. Viskovskey poljedelski minister, razglajajo iz informiranih krogov, da je to že zato izključeno, ker bi se izpremenil z njegovim vstopom v kabinet njegov politični značaj.

Poljsko-maloruska sprava pogajanja.

DUNAJ 4. (Izv.) Načelnik „Poljskega kluba“ dr. Leo se je posvetoval včeraj popoldne z namestnikom ministrskega predsednika, baronom Heinoldom, o vprašanjih, ki se tičejo rusinsko-poljske sprave. Prej je imel dr. Leo konferenco z ministrom-krajanom Dlugoszem. Včeraj dopoldne sta prispela na Dunaj tudi še vitez Abrahamowicz in baron Bataglia. Danes pride na Dunaj tudi še podpredsednik poslanske zbornice dvorni svetnik German. Danes konferira dr. Leo z ministrskim predsednikom grofom Stürgkhom in še enkrat z ministrom Heinoldom. Včeraj se je vršila na stanovanju ministra Dlugosza konferenca poslancev dr. Lea, Abrahamowicza in Stapsinskega, ki so se posvetovali o vprašanju volilne reforme za gališki deželni zbor in o rusinskih pravnih pogajanjih. Člani državnozbornskega „Poljskega kluba“ se sestanejo dne 10. septembra v Lvovu k posvetovanju, ki se bo bavilo edinele z rusinskimi vseučiliškimi vprašanjem.

PRAGA 4. (Izv.) „Union“ poroča: V izredni seji občinskega sveta v Dobruzanu dne 30. avgusta so soglasno sklenili, prositi v spomenici nemške člane pravne komisije, da naj privolijo samo v tako spravo, ki določa, da je deželna blaznica v Dobruzanu nemška ter na ta način varuje nemški značaj mesta. „Sprave brez take določbe“, pravi sklep, „ne sprejemamo!“

Moravski deželni zbor.

BRNO 4. (Izv.) Nove volitve v moravski deželni zbor bodo najzgodnje meseca februarja prihodnjega leta.

Tizza misli odstopiti.

BUDIMPEŠTA 4. (Kor.) List „Az Ujszag“ objavlja razgovor s predsednikom poslanske zbornice, grofom Stefanom Tizzo. V tem razgovoru izjavlja grof Tizza med drugim, da je moral pod izrednimi razmerami izvršiti na predsedniškem mestu prav posebno nalogo in dolžnost. Ta dolžnost ga je spravila v oestro osebno nasprotstvo z enim delom poslancev, pri katerih je ostala neka animoziteta, ki se nanaša na njegovo predsedstvo. Javna korist zahteva sedaj, da se oni mož, katerega edinega zadeva odij neobhodno potrebnih odredb, umakne v primerem trenutku in prepusti svoje mesto drugemu.

Posledica Cuvajevega režima.

ZADER 4. (Izv.) Ogorčenje nad Cuvajevim režimom in zagrebškim procesom traja še vedno po vsi Dalmaciji. V Dubrovniku so se zedinila doslej nasprotujoča si dilaška društva napredna, srbska in pravaška društva k skupni akciji proti razmeram na Hrvatskem.

Cuvaj v Zagrebu.

ZAGREB 4. (Izv.) Kraljevi komisar Cuvaj se je vrnil v Zagreb in zopet prevzel svoje posle.

PODLISTEK

Osvit.

Slike iz tridesetih let.

Spisal Keaver Šandor Gjalski. — Prevel A. E.

— O — Kotromanić ne bo miroval. Oni nori Slovaki Kolar in potem nekakšni Srbi — so mu napolnili glavo — vem to jaz; — v Pešti ga nisem videl v drugi družbi. Vedno Kolar et Pavlović — in podobne temne ekzistence — je rekel Tivadar.

— No — čakajte! S Kotromanićem je lahko. Jaz mu zamašim usta.

— Kako?

— Eh — njegov stric Lacika je trezen človek; ker je Matija Kotromanić, njegov oče, pravi norec; bom govoril s stricem. Ta želi za Ivana baronstvo. Vplival bo torej na fanta. Fine finaliter pa tudi more storiti to. Zagrozi naj mu zaradi nasledstva. Laciku pa recimo, da ne bo baronstva, če bo Ivan delal tako dalje.

— Hm — samo nekaj je še! — je zakimal z glavo Salopek. — Ali nista za vso to stvarjo Meternich in dvor?

Ne! — Ne verjamem. Sedaj ne. Končno pa smo mi vendar močnejši. Tudi za Kuševića se je govorilo tako, a tedaj smo ga

Veliki manevri na Notranjskem.

LJUBLJANA 4. (Izv.) Pri velikih vojaških vajah na Notranjskem je zmigala infanterija, armada Ljubljana-Gorica pod vodstvom brigadirja generala Scottija. V glavni bitki so bili oddani trije ostri streli. Vrši se preiskava. Danes so vse ceste, ki vodijo iz Notranjske, polne vojaštva, ki odhaja v svoje garnizije. Rezervisti 17. pešpolka so danes dopoldne prekoelga prišli v Ljubljano. Včeraj zvečer se je pripeljal v Ljubljano armadni inspektor Konrad pl. Hoentendorf. Dospel je sem tudi fml. Leithner.

Nemški cesar v Švici.

CURIH 4. (Kor.) Nemški cesar Viljem je stopil včeraj na švicarsko ozemlje, kjer je bil slavnostno sprejet od zastopnikov oblastni in številnega ljudstva.

Atentat na ruskega ministra.

PETROGRAD 4. (Izv.) Na ruskega prometnega ministra je bil izvršen atentat. Pred vlak, s katerim bi se bil imel peljati minister, so položili atentatorji prago, vendar se je posrečilo preprečiti nesrečo.

Velikanska predstava.

DUNAJ 4. (Izv.) Dne 15. t. m. se vrši v Rotundi na Dunaju velikanska gledališka predstava. Vprizori se drama „Mirakel“ avtorja dr. Vollmüllerja, uglasbena od Humperdinga. Igralcev je 1400 med njimi 240 koristov. Notranjost Rotunde bo izpremenjena v prostor v renesančnem slogu. Prostor bo za 10.000 oseb. Oder bo 80 m dolg in 80 m širok. Na oder bo več telefonov, da bodo režiserji lahko v zvezi z igralci. Orkester bo dirigiral Ceh Oskar Nedbal.

Železniška nesreča.

PARDUBICE 4. (Kor.) Danes ponoči se je prigodila v Rosicah ob Labi železniška nesreča. Trčila sta drug ob drugega dva tovorna vlaka. Šest voz je bilo razbitih. Dva vlakovodja sta bila težko, strojevodja pa lahko ranjena.

Nesreča v premogovniku.

PARIZ 4. (Izv.) V premogovniku Clarence pri Leusu, nedaleč od Pariza so se vneli plini. Vsled eksplozije je v ker se je neki rov podrl, je mnogo delavcev zasutih.

PARIZ 4. (Izv.) Dosele so iz rova Clarence spravili na dan 23 težko ranjenih in 4 mrtve. 37 delavcev je zasutih in ni upati, da jih dobe še žive.

Egipt — kraljestvo.

LONDON 4. (Izv.) Kakor zatrjujejo tukajšnji listi, so pogajanja za preustrojitev Egipta v kraljestvo pod angleškim protektoratom v polnem tiru. Angleška je baje že dobila dovoljenje Francoske in Italije ter ponuja Turčiji odškodnino 500 milijonov kron. Sedanjli khedive bi bil potem kralj, kar bi ugodno vplivalo na egiptovsko prebivalstvo.

Kolera v Dardanelah.

CARIGRAD 4. (Kor.) Kolera v Damasku razsaja še vedno. Vlada je določila 30.000 turških funtov za boj proti koleri.

Stavka premogarjev v Ameriki.

CHARLESTON 4. (Kor.) Zaradi nasilnosti štrajkujočih premogarjev je bilo včeraj nad mestom proglašeno obredno stanje. V prvih 12 urah je zaplenilo vojaštvo 200.000 patron, sedem strojnih pušek in 1500 pušek ter veliko število revolverjev.

napravili za konziljarja pri kancelariji. — Ravno je hotel Tivadar reči nekaj, kar ga je poklicala gospa Budročeva in ga naprosila, da bi sedel h klavirju. Začel se je izgovarjati. V resnici ni imel prave volje. Poleg tega pa je želel, da bi ga naprosila Madlena. Toda mlada gospa je napravila, kakor bi ne bila slišala Budročeve.

— Torej nikakor nečete? Zapomnim si to! — je zapretila krasna Irma s svojo polno ročico.

Toda Tivadar se je še vedno obotavljal. S tem je dosegel, da se je družba začela razhajati. Budročeva je imela še dva ali tri posete, nameravala je iti tudi v gledališče, po predstavi pa je bila povabljena pri grofu Oršiču na malhno plesno veselico.

— Za njo so ošli tudi drugi, Dumić pa je spremljal podžupana Salopeka in povedal, da se vrne pozno, češ, da pojde k madjar-skemu profesorju Sentkiralju. Tivadarja je naprosil pri slovesu, da olajšuje samoto soprog, kačoz z očmi klavir. Dumić je poznal ponosno in krepro dušo svoje žene in si je bil zato popolnoma gotov.

Tako je ostal Tivadar z Madleno sam. V elegantni sobi se je že začelo mrščiti. Samo v kotu na peči je še trepetal ozek zlat žarek zahajajočega solnca in kopal s svojim valčkom porcelanasto rokoko-figuro, postavljeno na vrhu zelene peči. Skozl odprto okno je nalahno vel hladan jesenski vetrič in se igral s svilnatim zastorjem.

Homatije v Turčiji.

CARIGRAD 4. (Kor.) Vlada je baje dobila obvestilo, da so že zopet dospeli na bolgarsko mejo pošiljatelj vojnega materijala, in da je komite sklenil, da odpošlje v Makedonijo čete, ki naj bi razstrelile mostove v kumanovskem in palanškem okraju.

SOLUN 4. (Kor.) Vlada je obvestila Ibrahim pašo, da se je ministrski svet posvetoval o 14 zahtevah, ki so jih predložili Albanci, in jih sprejel z malenkostnimi izpremembami. Med drugimi izpremembami je tudi ta, da vlada ne odobrava pokrajinske vojaške službe, ker bi to povzročilo velike zmešnjave.

50.000 funtov za Albance.

CARIGRAD 3. (Kor.) Porta je poslala na Ibrahim pašo v Skoplje 50.000 funtov (okoli 1 milijon kron), da jih razdeli med Albance.

Novo turško posojilo.

CARIGRAD 3. (Kor.) Govoril se, da misli vlada najeti novo posojilo v znesku 5 milijonov turških funtov. Neka angleška bančna skupina baje ponuja 4 milijone.

Vprašanje Egejskih otokov.

RIM 3. (Izv.) Sem je dospelo že pred dle časa naznanjeno odposlanstvo z otokov v Egejskem morju. Vlada je po nekem grškem odposlanstvu naznanila, da ga z ozirom na važno in kočljivo vprašanje, žal ne more sprejeti. Odposlanstvo je zato poslalo vladi spomenico, v kateri ni nikakega konkretnega predloga, temveč le opis turških upravnih razmer na otokih. Spomenica zaključuje s prošnjo, naj vlada upošteva nevarnosti, ki bi nastale, ako bi se otroke izročilo brezpogojno nazaj pod turško oblast. Odposlanstvo da se je uverilo, da je bila spomenica preveč, ker je bila italijanska vlada od prvega dne, ko je zasedla otroke, odločena, da jih izroči nazaj pod sultanovo suvereniteto, vendar pod pogojem, da dobe prebivalci največje jamstvo za svoj narodni in gmetni razvoj.

Bolgarske čete.

CARIGRAD 3. (Kor.) Porta je baje dobila poročila, da so došle na bolgarsko mejo nove pošiljatelj vojnega materijala in da je bolgarsko-makedonski komite sklenil, da odpošlje v Makedonijo nove čete, ki spuste v okrajih Kumanovo in Jalonka mostove v zrak.

Črnogorsko-turški mejni spor.

CARIGRAD 4. (Izv.) Pod predsedstvom turškega zunanjega ministra se je predvčerajšnjim sestavila komisija za ureditev črnogorsko-turške meje. V komisiji so: ruski pooblaščenec polkovnik Poniatowski, črnogorski poslanik Plamenac in več turških častnikov in policijskih izvedencev.

Grška ne mobilizuje.

ATENE 3. (Kor.) Atenska brzajavna agentura dementuje najodločneje vest, da je vlada odredila mobilizacijo armade in flote.

Italijansko-turška vojna

PARIZ 4. (Izv.) Carigrski poročevalec „Matina“ poroča, da mu je odgovoril Kiamil paša na njegovo vprašanje, če bo prevzel on nalogo, skleniti mir med Turčijo in Italijo, da tega ne bo storil, ker noče, da bi

— Dovoljujete, da ostanem? — je pretrgal Tivadar molk prvih trenutkov, in obsedel na najoddaljenejšem fotelju.

— Mojega dovoljenja ne potrebujete več. Slišali ste željo mojega soproga — je odvrnila Madlena in mu pokazala z roko, naj sede bliže. Tivadar se je samo naklonil in ostal na svojem sedežu.

— Skoraj se bojim priti bliže. Vi ste Sibirija tja do zadnjega konca prstiča — je odgovoril Tivadar pol šalivo, a vendar nekoliko očitalo.

— Vi ljubimec muz in svečenik Apolov pa potrebujete sijajnega lazurja toplega juga! Kaj hočete? Ne morem biti drugačn.

— Ne govorite tako, Madlena, milostiva gospa! Spominjajte se najinega prejšnjega občejanja in ne pozabljajte, kaj ste mi bila vedno!

— Tudi tedaj sem vas rotila, da ne iščite od mene drugega nego — prijateljstva in zveste spoštovanje umetnika Tivadarja.

— Toda tedaj ste ljubila, tedaj — oh — toda sedaj — ali morda še vedno?

— Tedaj sem ljubila, sedaj sem pa soproga. V ostalem pa — zares, čuditi se moram — da ne rečem drugače — vašemu govorjenju. Ko bi vas ne poznala kot — kot iskrenega prijatelja, bi morala biti užaljena in morala bi vas najodločneje zavrniti. (Dalje.)

mu očitali, da je tujcem in nevernikom odstopil muslimanska tla. Tudi če bi bila turška vlada pripravljena s kakim takim pogajanjem, ne more sultan zabraniti Arabcem, da nadaljujejo vojno. Turške čete v Tripolitani so se skrčile na 2000 do 3000 mož, Italijani pa imajo tam številno vojsko. Naj tedaj Italijani v resnici zavzemo in podjarmijo Tripolitani, potem se bomo uklonili. Toda katera vlada bi mogla doseči pri fanatičnih Arabcih, da prenehajo se bojevati in katera vlada bi mogla zahtevati od muslimanov, da ne smejo Arabcem pomagati z obleko in orožjem?

CARIGRAD 4. (Izv.) V okolici turškega prestolonaslednika so dobili zanesljiva poročila o ugodnem napredovanju mirovnih pogajanj. Baje bo mogoče že v 14 dneh razglasiti mirovne pogoje.

MILAN 4. (Izv.) Iz najboljšega vira poročajo, da bo Italija vzdržala zasedenje otokov Rodos in Stampalia druge otoke pa bo vrnila Turčiji pod gotovimi garancijami. Poslanec pravi, da so v to privolile tudi že druge velesile in da je tudi Turčija s tem zadovoljna. Turčija dobi primerno denarno odškodnino; Italija namreč prevzame en del turškega dolga, tako da bo Turčiji mogoče preboleti sedanje finančne težkoče. Sedaj se baje trudijo obobestranski zastopniki najti način, ki bi bil za oba dela sprejemljiv.

Ciril-Metodove šole v Trstu.

Z ozirom na našo notico o razširjenju deške šole pri Sv. Jakobu na šestrzrednico smo se vsled došlih nam pršanj informirali, da bo s prihodnjim šolskim letom tudi dekliska šola na Acquedottu šestrzredna in sicer je to razširjenje vodstvo družbe odredilo že tekom minolega šolskega leta. Družba bo torej v prihodnjem šolskem letu vzdrževala tri šestrzrednice, ker dekliska šola pri Sv. Jakobu je že več let šestrzredna. Že ob normalnem številu razredov bi torej vse tri družbine šole v Trstu obsegale 18 razredov, a ker je bilo že v minulih letih treba otvoriti več vspretnic, je bilo v šolskem letu 1911/12 vseh razredov 27, v prihodnjem jih bo pa nekaj nad 30. Žal, da ne bo možno otvoriti toliko razredov, kolikor bi bilo treba, kajti v hiši „T. O. Z.“ na Acquedottu 20 ni več prostora; vsa hiša bo izključno šola, a vendar ne bo možno otvoriti petega deškega razreda na Acquedottu.

Torej navzlic vsej dobri volji vodstva družbe C. M. in naklonjenosti T. O. Z. je tako lepo začeto razvijanje naših šol v mestu že ustavljeno. Peti deški razred na Acquedottu je absolutno potreben ter je tudi naravna posledica dosedanjega razvika, a prostora ni in ta ovira ustavlja vse napore.

Sicer bo letos ta nedostatek nekoliko zmanjšan s tem, da se k petemu deškemu razredu pri Sv. Jakobu otvori vspretnica, ki vsprejme vsaj nekaj onih učencev, ki bi napolnili peti razred na Acquedottu; pa to le za tiste, ki stanujejo med Acquedottom in Sv. Jakobom; učenci, ki stanujejo severno od Acquedotta, ne bodo mogli k Sv. Jakobu, ker so preoddaljeni.

Zvedeli smo nadalje, da je hotela družba otvoriti na Acquedottu tudi 2 deški prepotrebni vspretnici; a zopet ni prostora, če že ne jemljemo v poštev ogromnih stroškov za najem in adaptacijo šolskih prostorov. Zato bo letos na Acquedottu možno sprejeti v deške razrede le one učence, ki stanujejo v mestu ter imajo bližje na Acquedottu, nego v kako mestno šolo v okolici (Rojan in Vrdele).

Opozarjamo torej stariše na te nedostatke ter jih prosimo, naj poročajo težave, ki se ima z njimi boriti vodstvo družbe. Naj nihče ne misli, da družba odganja od svojih zavodov otroke iz okolice mestnih slovenskih šol; toda vsak naj upošteva nepremagljive ovire, ki družbo zadržujejo pri njenem, za slovenski življenj v Trstu tako blagodejnem delovanju. Na drugi strani pa moramo tudi pomisliti, da je neumestno, če otroci iz spodnje okolice, kjer so povsod dobre občinske slovenske šole, n. pr. v Rojano, Barkovljah, na Vrdele in v Skednju, silijo v družbine šole v mestu. S tem rastejo družbi veliki stroški, mestni občini pa se zmanjšuje šolsko breme. Slišali smo sicer o raznih predsodkih o mestnih šolah v okolici, a vemo, da so ti predsodki ničevi. Na teh šolah delujejo dandanes zavodni slovenski učitelji in učiteljice; in če tudi imamo še dva šolska voditelja, ki bi ju raje ne videli na teh mestih, smo prepričani, da ta — previdnost mestne šolske uprave ne more ne v narodnem ne v vzgojnem oziru ovirati vestnega delovanja slov. učiteljstva na občinskih šolah v okolici.

Pa navzlic vsemu temu, se ne bomo mogli dolgo ustavljati zahtevi po posebnem šolskem poslopu v mestu. Še le, ko bo na razpolago v mestu tako poslopje, kakor je novo pri Sv. Jakobu, še le tedaj se bo naše šolstvo v mestu neovirano razvijalo, še le potem bomo imeli ne le ljudskih, ampak tudi meščanske šole. Seveda, rešitev te naloge je dolžnost javne šolske uprave in mi ne smemo odnehati, dokler nam ali občina ali država ne da potrebnih šol. Naša država žrtvuje velike svote za laške šole v Albaniji in za nemške v Carjemgradu in Solunu, našim zahtevam pa hoče zadostiti z drobtinami; mestna občina pa zida v mestu luksurijsne palače za laške šole ter žrtvuje velike svote za Legine šole, nam pa v mestu ne daja niti najskromnejše šole. To mora nehati!

Tabor v Bermu pri Pazinu.

Za dan 25. avgusta t. l. so bili sklicali „Ljudje okoli Pučkega Prijatelja“ v Istri shod svojih vrst, da pregledajo in konstatirajo svojo moč za slučaj morebitnega samostalnega nastopa.

Predpriprave za to manifestacijo kranjskega klerikalizma v Istri so se vodile dlje časa in pozivalo se je na njo vse bližnje in daljne. Imela se je manifestirati klerikalna misel, ki pa je sovraženica verskih načel; ali uspeh tega takolimenovanega „tabora“ je bil za klerikalno propagando skozi in skozi negativen.

Ne samo, da se niso odzvali vabilu oddaljeni povabljeni; marveč niti bližnji narod se ni ogrel za prireditelje, ker je znal, da je to plod razdirajoče politike, ki uničuje odporno silo našega naroda v narodnostnem boju, plod one gonje, ki ne priznava niti svetosti družinskega miru, ampak hujska bližnjega proti bližnjemu, sorodnika proti sorodniku.

Istrsko ljudstvo, ki živi po večini zapuščeno in zanemarjeno, potrebuje prave duševne in materialne vzgoje. Njegova etična vrednost bi se morala dvigniti na višjo stopnjo, da se omeji število protidružinskih kaznivih dejanj, ki ne puščajo naroda dalje do večjega napredka.

Ali ljudje, ki so pozvani v prvi vrsti, da narod vzgajajo etično, izkoriščajo svoje poslanstvo v strankarsko propagando.

Stranka jim je vse, narod jim je nula. Način boja, ki se je pričel voditi v Istri, ne samo, da ne ublažuje maščevanja, marveč spušča tuje osebe in lastnine, pospešuje razgreva strasti, ker hujska človeka proti človeku.

Ako sploh ima taka politika kaj uspeha na političnem polju, ima ta le momentano vrednost; na npravnstvenem polju pa zavaja ljudstvo v propadanje, demoralizacijo. Zločin se množi, ker mislijo ljudje klerikalnih družtev, da je njihovo zlo dejanje poravnano že s tem, ako nosijo v gumbnici znamenje križa. In vodje jim dajajo potuho!

Na ta način ne propada le ljudstvo kot enotna narodnopolitična skupščina, ampak tudi kot del človečanstva; izgublja se najprej za narod in potem propada za človeštvo sploh. Kakor bi bilo slutilo ljudstvo, da od sestanka v Bermu nima pričakovati nič dobrega, je sestanka obrnilo hrbet. Prireditelji so pričakovali do 3000 oseb, a prišlo jih je okoli 400 in to, vstevši domače in tuje, mlado in staro.

Klerikalni časopisi so poročali (da prikrilejo svoj neuspeh), da je bilo 1300 oseb („Slovenec“), a že „Pučki Prijatelj“ je skril število na 800, resnicoljubni očividci pa cenijo udeležbo na 400.

O shodu kot takem poročati podrobneje ne bi se izplačalo, ker slovenska javnost že pozna take prireditve. Glavni govornik je bil g. Trsoglav. Hujskajoče je govoril proti liberalcem in brezvercem, ki jih v Istri sploh niti ni med našim narodom, ampak le v svoji fantaziji straši z njimi klerikalno vodstvo istrskega kmeta.

PODLISTEK.

Slovensko gledališče v Trstu.

Piše Leon Dragutinović.

Pred začetkom sezone.

Umetniško osebje „Dram. društva“ se je primerno spopolnilo in lahko trdim, da imamo ensemble, ki bo kos tudi težkim zahtevam. Dejstvo, da se je torej tudi v tem oziru mnogo storilo, je jasen dokaz, da intendant „Dramatičnega društva“ resno smatra svojo nalogo in da ji je v prvi do tega, da dvigne umetniški nivo naših predstav do čim večje popolnosti, v kolikor je pri nas sploh možna. Za opereto se je mnogo storilo. Sedaj pa imamo v gospodu Ljubišu Iličicu tenorja, za katerega nas zavidajo vsa jugoslovanska gledališča. Našemu občinstvu je gospod Iličić znan že iz našega vspešnega gostovanja v „Jesenskih manevrih“ in „Grofu Luksemburškemu“. Zlasti v poslednji opereti je gospod Iličić izredno ugal in je bilo splošno mnenje, da ni bilo še na nobenem Tržaškem odru boljšega „Grofa Luksemburga“, nego je bil na našem odru g. Iličić. Dijo ga prednosti

Ako bi bili ta tabor sklicali ljudje neklerikalnega mišljenja, bi bil „Slovenec“ krstil to prireditev za „polomijo“.

Še o podržavljenju policije v Ljubljani.

(Dopis iz Ljubljane).

Vaš dopis o namerah nemškega Volksrata in pokorno službe mu naše vlade je vzbudil tu občo pozornost, a je precej razburil tudi gospodo v palači naše deželne vlade. Za gotovo vemo, da so jim bila ta razkritja jako neljuba, kajti boje se, da bi mogla priti kaka črta čez njihove račune.

Dovolite, da danes še nekoliko spoponimo, oziroma vržemo še par svetlobnih trav na naši slovenski Ljubljani neprijazne namere.

Inspektor straž in komisar dunajske policije Skubelj, ki je predestiniran za Ljubljano, je rodom koroški Slovenec, v resnici pa nemški nacionalist. Za tega moža se baje zavzemajo nekateri krogi SLS.

Potem je namenjen za Ljubljano neki koncipist policije v Trstu, ki sicer zna slovenski, a absolutno noče govoriti.

Dalje čujemo, da bi namesto vladnega svetnika dr. Mahkova — kakor bodočega šefa ljubljanske policije — izvesti krogi radi imeli Nemca Künigla.

O drugih nameravanih imenovanjih za danes ne govorimo, kličemo pa našim klerikalcem in liberalcem: Caveant consules!

Ali se ne govori še dovolj nemški po Ljubljani? Je-li potrebno, da se še ljubljanska policija etablira kakor raznarodovalnica? Gospoda pri deželnem odboru in v mestni hiši: ali naj res s svojim slovenskim denarjem plačujemo uradnike, ki našemu narodu niso prijazni in ki nam zato tudi ne morejo koristno služiti v obrambo taci eklatantnih narodnih koristi?

O priliki — če bo potreba — posežemo še globlje in posvetimo še temeljiteje za kulise, a dvomimo, da bi bilo to našemu deželnemu predsedniku in centralni vladi posebno prijetno.

Zgradba državne knjižnice in narodopisnega muzeja v Sofiji.

Družba „Bratje Evlogjev in Kristo Georgjev“ v Sofiji razpisuje natečaj za načrte za zgradbo knjižnice in muzeja v Sofiji, ki se zgradi s stroški dveh milijonov levov (frankov). V poslopu se namesti državna knjižnica in narodopisni muzej. Načrti se morajo doposlati zadnji čas do 1. decembra t. l. omenjeni družbi, nakar jih presodi razsodišče, kateremu bo pripadal avstrijski arhitekt, ki ga določi kako društvo arhitektov ali kaka državna korporacija. Nagrade, ki se razdele, znašajo 4000 frankov. Poleg tega je na razpolago svota 1500 frankov za nakup ne nagrajenih, pa sicer porabnih načrtov. Natanejši pogoji za natečaj se izvedo pri c. kr. trgovinskem muzeju na Dunaju.

Porota za leto 1913.

Mestni magistrat je dal ravnokar nabit po mestnih ulicah obvestila, da so razstavljene porotniške liste za leto 1913 na magistratu od 5. do 12. t. m., kjer si jih vsakdo lahko ogleda in v tem času tudi priklasi eventualne reklamacije proti tistim. Za nas je to s posebnim ozirom na naš boj za slovensko poroto, ki smo ga v preteklem porotniškem zasedanju že privedli do prvih zmag, zelo važno in potrebno je, da si te izpostavljene od magistrata sestavljene liste dobro ogledamo ter proti njim priklasimo vse potrebne reklamacije. Gotovo je namreč, da se bo moglo slovensko porotniško listo sestaviti le, če bo dovolj slovenskih porotnikov na razpolago. Zato je potrebno, da se — ne kakor doslej, otrebi kdor more, da se ne pošlane porotnik —, temveč, da se vsakdo brez izjeme, kdor je le sposoben za porotniško službo, priklasi za vpis v porotniško listo za leto 1913.

pravega tenorista: krasen in dobro šolan glas, lepa in simpatična postava in (kar je tudi velike važnosti), gospod Iličić ni le dober pevec, temveč tudi izborni igralec. G. Iličić je bil, predno je postal pevec, dramski igralec, ter je v kraljevskem gledališču v Belemgradu in v narodnem srpskem gledališču v Novem sadu igral vloge pravega ljubimca ter častno zastopal eno najvažnejših mest v ensembli omenjenih gledališč. Tudi v Ljubljani je bil prva leta angažiran samo kakor igralec za dramo in ravno moja malenkost ga je privedla in pridobila za slovensko gledališče v Ljubljani. Tudi pri nas je g. Iličić angažiran toliko za opereto in opere, kolikor za dramo. — Gospa Desanka Iličić je izborna naivka za dramo in dobra pevka za opereto. V ljubljanskem gledališču je pela z lepim vspehom „Kadeta“ v „Opernem plesu“, „Tresko“ v „Jesenskih manevrih“ in druge pevke partije. Kakor igralec je bila zelo priljubljena v novosadskem srpskem gledališču, kjer je bila več let angažirana. Tudi ona bo častno izpolnjevala mesto naivke v našem ensembli.

Z gospico Reziko Thalerjevo, ki je tudi že naša stara znanka, smo pridobili pevko in subretko. Gospica Thalerjeva ni bila v Ljubljani operetna pevka, kakoršno jo mi poznamo, temveč je igrala prve subretne

Sposoben pa je za porotniško službo, kdor je prekoračil 30. leto, zna čitati in pisati ter plača v Trstu in okolici vsaj 40 K direktnega davka na leto, v ostalih občinah, ki spadajo pod tržaško deželno kot porotno sodnijo (občine kopenskega, sežanskega, podgrajskega, koperskega in volosko-opatijskega sodnega okraja), pa po 20 kron na leto.

Oni, ki so nad 60 let stari, se sicer lahko oprostitjo od porotniške službe, vendar se tudi lahko priklasi za porotnike, če želijo.

Vsakega zavednega Slovenca oziroma Slovana v območju tržaške deželne sodnije dolžnost je, da se, če je zato sposoben, priklasi za porotno listo.

Opozoriti treba, da se gre sedaj za sestavo prvotne, oziroma letne porotniške liste, iz katerih se potem še-le tvori službena lista, to je lista onih, ki bodo kot porotniki zares morali v prihodnjem letu fungirati. Izmed onih, ki se bodo torej priklasili za porotniško listo, bo le mali del prišel na vrsto za drugo leto. Porotniška služba je sicer res — to se mora priznati — vsaj za izventržiške porotnike žrtev, vsled neumestnosti določil našega zakona, po katerih ima porotnik pravico do odškodnine le za pot, ne pa za druge stroške. Toda to žrtev doprinese, smo dolžni svojemu narodu!

Zato se obračamo do vseh svojcev v Trstu in okolici, ki so v to poklicani, da store svojo dolžnost: naj se prepričajo, če so vpisani, in če niso, naj to nemudoma sporočijo g. odvetniku dr. Edv. Slaviku v Trstu. Nemudoma zato, ker je čas za reklamacije le do 12. t. m.

Pričakujemo pa tudi od vseh naših občin v območju tržaške deželne sodišča, da priklasijo pristojnemu c. kr. okr. glavarstvu vse za porotniško službo sposobne občinarje brez izjeme.

V boj za sveta prava našega jezika na sodniji!

Domače vesti.

Blamirana kamora. Kamoraši se radi nedeljske blamaže sramujejo sami sebe in to v polnem opravičenju. Cele tri tedne so dan na dan hujskali „cittadine“ po svojem strupenem časopisu ter jih rotili, naj se na dan prihoda ljubljancov zbere na južnem kolodvoru vse, kar se čuti — „provocirano“. Ali ušesa „cittadinanze“ so ostala gluha nasproti tem irredentistično-srpskim glasovom: „užaljenih“ demonstrantov ni bilo, razun petih dohtarjev, na čelu jim zdravnik „onorevole“ dr. Liebmann. A še ti junaki so žalostno končali s svojimi piščalkami na — policijski stražnici. Seveda, to — boli!

„Piccolo“ in „Indipendente“ hočeta prikriti to urnebesno blamažo s tem, da pišarita o velikanskih kordonih policije, ki je spremljala Slovence, češ: glejte, kako ste obnemogli nasproti jezi „cittadinov“, policija vas mora čuvati!! — Le počasi, prijatelji kamoristi!

Res je, da je bil velik policijski aparat, ali uvidelo je gotovo tudi policijsko vodstvo, da je bil popolnoma — nepotreben. Mi smo že v petek svetovali policiji, naj kamorašem dovoli shod, a naj jim ob enem sporoči, da jih — ne bo branila! V tem slučaju bi bil gotovo izostal celo — Liebmann sam! Kdo pa da kaj več na grožnje kamorašev? Policija jim je šla sicer na led, kar jej bode v pouk za druge jednake prilike!

Sploh pa, dragi „Piccolo“ in „Indipendente“, se-li več ne spominjata prihoda Milanežev? Takrat ste vzlic temu, da smo v našem listu svarili naše ljudstvo pred demonstracijami, in da so vas branili celi regimenti policije in vojaštva ter da ste stali pod protektoratom socijalnih demokratov: tedaj ste, pravimo, občutili trde slovenske pesti.

Z italijansko „energijo“ in „Trieste italijana“ se pa nikar ne bahajte, ker tega vam ne veruje več niti najzadnji bedak. Ker ste taki „junaki“ in tako „vsemogočni“, pa

uloge in prav za prav je to njena prava stroka. Pela je tudi v operi z najboljšim vspehom. Pri nas bo pela tudi vse prve partije v opereti, a sodelovala bo tudi pri drami. Saj je tudi v Ljubljani kakor dramska igralka imela krasnih uspehov. Ljubljansko občinstvo obžaluje njen odhod. Toda razmere so bile take, da je gospica Thalerjeva raje sprejela angagement pri nas.

Gospica Wintrova je sentimentalna in kakor taka izborna v svoji stroki. Gospica Mekindova — sedaj soproga Poharjeva, — ki je, žal, zapustila gledališče za vedno, je igrala pri nas to stroko in nam vsem ostanele nje kreacije v trajnem spominu. — Gospica Wintrova je njena naslednica. S to gospico bo dobro izpolnjena nastala praznosta.

Nadalje je angažiran pri nas gospod Josip Toplak pl. Remetinski, bivši član kr. deželne gledališča v Zagrebu in deželne gledališča v Ljubljani, gospod Toplak pl. Remetinski je ljubimec in karakterni igralec prijetne vnačnosti in elegantnega nastopa. Pri nas bo igral vse karakterne ljubimске partije, zlasti v drami ga čaka velika in težka naloga.

Z njim je tudi angažirana njegova gospa Evelina Toplak pl. Remetinska. G. Toplak pl. Remetinska je kakor stipendistinja hrvatske vlade absolvirala dunajski konzer-

postusite le nam „sovražen“ spreved po mestu!! Bodite prepričani, da bi vas morali v tem slučaju braniti ne le kordoni policije, marveč še kedo drugi. In to vzlic temu, da bi od naše strani ne bilo proti vam takega hujskanja, kakoršnjega vi „kulturonošci“ prakticirate proti nam. Torej pokažite — korajžo!

Nam je daleč na okoli odprt naš lep svet, kjer nas naši rojaki sprejemajo z odprtimi rokami, a vi ste omejeni na stene mestnih zidov, da se ne morete ganiti, da ne stopate na naša tla in med naše ljudstvo. In še kričite in psujete! Torej le skromneje in — pametneje, o signori!

Personalni referent v prezidiju tržaškega policijskega ravnateljstva je sedaj baron Winkler. Iz politične službe na Kranjskem je prišel v prakso k policijskemu ravnateljstvu v Trstu. — Poleg tega, da je mož vse prej, nego duševna veličina, je še nervozen, silno razdražljiv. In v resnici je bil bolan nekaj — čez polovico svojega službenega časa. Ni mogel izhajati ne z uradniki deželne vlade, ne z okrajnimi glavarji, kjer je služboval. Pomagal si je iz Ljubljane, ker drugače ne bi bil mogel avanzirati. Umevno je po vsem tem, da tudi v Trstu ni priljubljen. A vzlic vsemu temu je mož hitro postal personalni referent v prezidiju!

No, koncem konca bi nas to ne brigalo toliko; ampak imamo nekoliko drugega malega obračuna z njim. Namreč: da-si je ta mož odličnega slovenskega očeta sin, so mu Slovenci se svojimi narodnimi stremilji direktno zoprn. Ne vemo, ali sploh zna kaj slovenski, vemo pa, da nikdar ne govori našega jezika. Svojemu, napram naši narodnosti neprijaznemu razpoloženju je dal izraza ne davno temu — ob zadnjem korporativnem prihodu Čehov v Trst. Vemo povsem za gotovo, da je tem povodom vskliknil da je to svinjarija, da se Slovincem v Trstu dovoljuje peti — Hej Slovani! Ne bomo se razgrevali radi te — ljubeznjivosti gospoda barona. To mu bodi povedano — če ne ve —, da se ima zahvaliti le njim, ki pevajo „Hej Slovani“, da je on danes — baron!

Dogodek v hotelu „Evropa“. Te dni je neki postrešček privedel tri gospode v hotel „Evropa“, a ker ni bilo prostora, je postrešček vprašal gospode, da-li naj jih sprevede v hotel „Balkan“, ki je najbližji. Vrtar hotela „Evropa“ pa je tedaj vprašal postreščka: „Cosa, lei la tlen col slavji“ (kaj, vi držite s čevlji?) Lastnik hotela „Europe“, ki je baje Čeh, naj pouči svoje osebje, da ne bo žalilo narodnosti, kateri pripada velik del gostov njegovega hotela in restavracije.

Laško izzivanje in napadi povodom izleta Slovencev v Trstu. Pod tem naslovom piše včerajšnji „Slov. Narod“:

Slavnosti, ki so se vršile v Trstu povodom slavlja petletnice NDO in razvija prapora skupine zidarjev NDO so potekle z malimi izjemami precej mirno. To pa ni za sluzga edino le tržaške policije, marveč v prvi vrsti tržaških Slovencev in slovenskih gostov, ki so dosledno prezirali vsa izzivanja Italijanov. Kljub temu pa so postali Italijani na več krajih nasilni in napadli Slovence, pri čemer pa jih je prišla pravčasno policija, ki je več laških junakov aretirala. Tako so napadli Lahi enega delavca, katerega so precej poškodovali. V celi nesramni nagoti pa se je izkazala laška mularija pri odhodu ljubljanskega posebnega vlaka. V jezi, da se jim ni posrečilo z grožnjami v „Piccolo“ in s poskušenimi napadi na dan slavlja preprečiti slovenske manifestacije v Trstu, napadli so ti pobalini komaj pet minut po odhodu iz Trsta vlak s kamenjem, katerega so metali izza plotov. To zlodejstvo bi bilo postalo lahko za marsikoga usodno. Več kamnov je doseglo vlak in razbilo več šip. Kamenje je padalo tudi v vozove. Tako je priletel nekemu gospodu iz Ljubljane za pest debel kamen tik mimo ušesa in udaril v sosedno steno. V vlakcu je nastalo veliko razburjenje, ljudje so

vatorji in je ne-le dobra pevka, ampak tudi dobra učiteljica petja in izborna pianistinja.

Pod njenim dekliškim imenom Evelina pl. Warlandy bila je angažirana v osješkem gledališču, kjer je nastopala z lepim uspehom v operah; njen glas je krasno šolan in čist. Nastopala je tudi na koncertih kot koncertna pevka.

Gospod Milan Rumpelj je serlozen bas; začel je svoje študije pri mojstru Hubadu in potem študiral petje na dunajskem konservatoriju. Lansko leto imel je nastopiti v Ljubljani in sicer v operi „Rusalka“ toda vsled nekega prepira z ravnateljstvom ljubljanskega gledališča ni prišlo do tega nastopa. Gospod Rumpelj je pel pri nas na poskušnjo in res moram priznati, da ima polnodoršč serlozen bas. Pel bo vse prve časovske partije v operetah. Zlasti bo imel dve krasni partiji v operah „Prodana nevesta“ in „Nikola Šubić Zrinski“. Za naš odir pomenja njegov engagement pridobitev in bomo imeli tudi za opereto izlozanega pevca.

V drami smo pridobili z gospodom Viktorjem Kovačičem dobrega ljubimca. Gosp. Kovačič je absolviral dramatično šolo v Gradcu, potem pa potoval v Ljubljani dramatično šolo. Eno leto je bil režiser v Kranju. Ta gospod je ambiciozen mladenič; tudi z njim je pridobila naša drama. (Pride še.)

se odmikali kolikor mogoče od oken in to je bila njihova sreča. Tudi neki gospe iz Šiške je priletel precej debel kamen tik mimo glave. S tem so Italijani dokumentirali jasno svojo laško kulturo in tržaški „Piccolo“ je lahko vesel svojih junakov. Štirje policije in državnega pravdnika pa je, da se vpele stroga preiskava in hudo delce izročijo sodišču. Tržaška policija je priznala zelo iznajdljiva in hitro izsledila še posameznega tatu, ki vkrade par kronc komu iz žepa in izgine v mestu, toliko lažje bo torej izsledila celo tolpo napadalcev na slovenski izletni vlak.

V nedeljo, dne 8. septembra vsi na jubilejni dan „Hajdriha“ na Prosek.

Na c. kr. moškem učiteljski v Gorici (v S. Gregorčičevem Domu) bo vpisovanje za pripravnico v ponedeljek, dne 16. ter v torek, dne 17. septembra, obakrat od 9.—12. dopoldne. — Pogoji za sprejem so: a) dovoljna telesna razvitost in uravna neprikornost; b) primerna predizobrazba; c) starost 14 let, od katere more deželna šolska oblast izpregledati do šest mesecev.

V prvi tečaj se ne bodo sprejemali novi gojenci, ker jih je bilo že dovolj (40) sprejetih meseca julija. Ponavljalni in naknadni izpiti se obavijo dne 16. in 17. septembra.

V sredo, dne 18. septembra, bo za ves zavod otvoritvena služba božja, v četrtek, dne 19. sept., pa se prične na vsem zavodu redni pouk.

Pritožba. Gospa Karolina Zadnik je naročena na „Ilustrovani tednik“, a dobiva list vedno tri dni prepozno! Naslov, ki ga je nam predložila, je napravljen popolnoma pravilno, poštini urad pa pošilja list stalno na vrdejsko pošto, mesto na trg Sv. Ivana, kamor je naslovljen! Upamo, da se je to dogajalo le pomotoma in da se ne ponovi ta nered.

„Sokol“ v Barkovljah. Najbolj razveseljivo pri nastopih mladih sokolskih društev, ki se šele oživljajo v pravo delo in se imajo boriti še z različnimi „razmerami“, obstoječimi v nerazumevanju dobre stvari — je to, ako morejo pokazati tisto stopnjo vadbe, kakor jo vidimo drugod pri slovenskem Sokolstvu. To je pokazal odsek v Barkovljah s svojo prvo javno telovadbo. Vse izbrane vaje na sporedu so odgovarjale sedanjim zahtevam, katerim moramo slediti, da ne zaostanemo. Posebno s prostimi vajami si moramo zastaviti vedno najtežjo nalogo in jo seveda tudi izvršiti; nasprotno pa kažemo na orodju le ono, čemur smo kos, kajti tukaj je vsako presiljenje škodljivo. — V Barkovljah je nastopilo 18 članov, 10 članic, 18 dečkov in 20 deklic. Poleg prostih vaj so vadili člani v treh vrstah na orodju in članice na bradlji, dečki pa na drogu. K tem vajam moramo pripomniti, da so bile za naraščaj deloma pretežke in neprilagodljive. Posebno pa so nam ugajale igre naraščaja. Z vsem nastopom je odsek pokazal, kakšno je neprestano delo v njegovi telovadnici, in zato mu moramo dati le priznanje. Tudi vpliv tega nastopa na domače občinstvo je bil kar najboljši: na obrazih v velikem številu zbranega naroda se je izražalo zadovoljstvo na takih lepih vseh mladih. Zato mu kličemo: V tej smeri naprej — še večji vspehi ne

izostanejo. Na nastopu so bila zastopana tudi druga sokolska društva Trsta in okolice. Po javni telovadbi se je na travniku, odličnem zastavami, razvila prav živahna, v pravem pomenu ljudska veselica. Vsa prireditelja se je izvršila v znamenju sokolskega bratstva in medsebojne ljubavi. Barkovljani smejo postaviti najboljše nade v svojega „Sokola“.

Vpisovanje v šestrazredno deško ljudsko šolo Družbe sv. Cirila in Metod se vrši za vsoprednice na Acquedotto (1. do 4. razred) dne 12., 13. in 14. septembra t. l. od 8. do 11. ure dopoldne.

Učence, ki vstopijo v I. razred, naj privedejo starši ali njih namestniki ob gori označenem času v pisarno šolskega vodstva ul. Acquedotto 20, III. Za vsacega otroka je treba prinesiti te-le papirje: 1. rojstni list ali izpisek iz rojstne matice (se dobi za v Trstu rojene na anagrafičnem uradu), 2. zdravniško izpričevalo o zdravju oči, 3. zdravniško izpričevalo o cepljenju kozic. Brez teh dokumentov je vpis nemogoč. Učenci, ki želijo vstopiti v II. III. ali IV. razred, imajo pokazati zadnje šolsko naznanilo one šole, katero so obiskovali v minulem šolskem letu. Dosedanji učenci te šole morajo med vpisovanjem prinesiti zadnje šolsko naznanilo, drugače se ne bodo jemali v poštev.

Zaradi pomanjkanja prostorov bodo najprej vsprejeti le oni učenci iz mesta, ki imajo v to šolo bližje, nego v kako okoliško šolo (Rojan, Vrdela); učenci iz okolice utegnejo priti pa le tedaj v poštev, če bo v posameznih razredih kaj prostora na razpolago.

Vpisovanje v razrede pri Sv. Jakobu se bo vršilo pozneje, ko bo novo poslopje končano, po priliki koncem septembra.

Odredbe za obvladovanje jesenskega prometa. Vsako leto v jeseni se stavlja na državno železniško upravo glede odpošiljanja transportov večje zahteve, ki kljub vsem od železniške uprave iz tega povoda uvedenih odredb in ukrepov dopuščajo gladek razvoj blagovnega prometa le tedaj, če interesi in prevozniki železniška stremjenja kar najkrepkeje podpirajo; zato je vsak posamezni prevoznik v stanu, pripomoči k dosegi željenega cilja.

K sredstvom, ki so v tem oziru prevoznikom na razpolago, spadajo:

Elegantna in trpežna je pristna peta iz gumija

Dobiva se v vseh v to stroko spadajočih trgovinah.

Telefon 17-66.

PISARNA

Telefon 17-66.

Dr. Ferdinanda Černe-ča in Dr. Josipa Mandić-a

preselila se je

v ulico Caserma šte. 8, I. nad.**:: Paroplovna družba S. J. A. D. Tripčovich & Ci. Trst****Ekspresno Trst-Benetke in nazaj**

po morju.

Prevoz v 3 urah s krasnim in zelo hitrim parnikom na turbine

s tremi vijaki

„VENETIA“

s tremi vijaki

opremljenim z vsem modernim komfortom ter s saloni I., II. in III. razreda.

URNIK:

Odhod iz Trsta:	Prihod v Benetke:	Odhod iz Benetk:	Prihod v Trst:
Ponedeljek 8 predp.	11. predp.	Ponedeljek 2 pop.	5 pop.
Torek 8	11.	Torek 2	5
Sreda 8	11.	Sreda 2	5
Četrtek 8	11.	Četrtek 2	5
Petek 8	11.	Petek 2	5
Sobota 8	11.	Sobota 2	5
Nedelja 8	11.	Nedelja 9	opolnoči.

VOZNE CENE:

Iz TRSTA:	Iz BENETK:
Tja: I. razred K 12-40; II. razred K 8-40; III. razred K 5-40.	Tja: I. razred Lir 13-—; II. razr. Lir 8-50; III. razred Lir 5-30.
Tja in nazaj (veljavno 15 dni)	
I. razred K 18-50; II. razred K 12-50; III. razred K 8-20.	I. razred Lir 19-—; II. razred Lir 13-—; III. razred Lir 8-50.
Nedeljski izlet Trst-Benetke in nazaj:	I. razred K 12-—; II. razred K 9-—; III. razred K 6-—.

FINA BUFETNA POSTREŽBA.

Vozni listki se prodajajo: V TRSTU: pri Mandel & Co, menjalnica, Borzni trg št. 12; P. Christofidis, potovalna agencija, Hotel de la Ville; Urad za potovalce Avstr. Lloyd. — V BENETKAH: pri Radonicich fu D. Piazzeta San Marco; Agencija Avstr. Lloyd, Riva Schiavoni. — Listki se razun tega lahko kupijo tudi v družbini kočiji v Trstu na pomolu S. Carlo — v Benetkah v Bacino San Marco.

Pridržan preklit in premembe ob vsakem času, brez obvestila in odgovornosti.

Velikanska zaloga pobištva in tapecarij**:: Paolo Gastwirth ::****TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Penice)**

Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolosalni izbor.

Uabilo na subskripcijo 2656 kosov akcij

„Kolinske tovarne za kavne primesi, trgovskega akcijskega podjetja“,
lit. B à K 200— nom.

Izredni občni zbor akcijonarjev z dne 14. aprila 1912 je sklenil zvišati akcijski kapital z izdajanjem 5000 akcij lit. B, popolnoma plačanih, glasečih se na ime, à K 200— nom., in sicer tako, da se odda od teh novih akcij à K 200— nom. 2344 kosov akcijonarjem družbe „Mateja Buve sin, akcijska trgovska družba za kavne primei“ kot nadomestilo za 3750 kosov akcij te družbe, ostalih 2656 kosov akcij lit. B à K 200— nom. pa proti gotovemu vplačilu v izdajnem kurzu in pod pogoji, ki jih je pooblaščen določiti upravni svet.

Na podlagi tega pooblastila je izdal upravni svet 2344 novih akcij lit. B. à K 200— nom., določenih za akcijonarje Buveve akcijske družbe, in je dalje na seji dne 21. avgusta 1912 sklenil pogoje, pod katerimi se izda ostalo število 2656 kosov novih akcij lit. B à K 200— nom., s čemur se popolnoma izvrši zvišanje akcijskega kapitala od K 2,000.000 na K 3,000.000.

Ker se bo del teh akcij porabil pri prevzetju podjetij gospoda Josipa Bergerja, ostaja dosedanji gospodom akcijonarjem glasom sklepa občnega zbora rezerviranih 1300 kosov novih akcij à K 200— nom.

Kolinska tovarna za kavne primesi, trgovsko akcijsko podjetje, zvišuje akcijski kapital z izdajanjem 2656 novih akcij à K 200— nom. v skupnem znesku K 531.200 in si dovoljuje vabiti svoje dosedanje gospode akcijonarje, da subskribirajo 1300 kosov teh novih akcij, ki so jim rezervirane, pod temi pogoji:

Subskripcija se vrši s posebnimi subskripcijskimi listi pri Živnostenski banki v Pragi in njenih filialkah, dalje pri Češki banki v Pragi in njenih filialkah ter pri blagajnicah podjetja v Pragi, Ljubljani, Kolinu in Prostějovu. Subskripcijski kurz je določen za posestnike akcij starejših izdanj na K 300—.

Na stare akcije à K 400— pride principiarno 1 nova akcija.

Gospodje akcijonarji, ki se udeležijo subskripcije, naj predložijo pri izvršitvi subskripcije svoje stare akcije (brez kuponskih pol), ki se jim po zaznamovanju izvršene subskripcije takoj vrnejo. Obenem s priglasitvijo je treba položiti kavejco K 150— v gotovini za vsako subskribirano novo akcijo, ostanek pa mora biti plačan do dne 1. oktobra 1912. Obenem s tem ostankom subskribirane valute je treba tudi plačati 6% obresti od posamnih vplačil od dne 1. julija 1912 pa do dne vplačitve. Subskripcijski termin je določen do dne 10. septembra 1912. Upravni svet si pridržuje pravico izvršiti repartitijo na novo subskribiranih akcij po sklepu subskripcije. Kdor bi se ne držal pogojev subskripcije, izgubi provico na subskribirane akcije, in zneski, ki jih je vplačal, pripadejo fondu akcijske družbe.

One akcije, glede katerih bi dosedanji gospodje akcijonarji svoje prednostne pravice ne izvršili, ter 1356 kosov akcij, ki jim niso bile rezervirane, ponudi upravni svet novim subskribentom pri kurzu K 355— za kos.

V Pragi, dne 24. avgusta 1912.

Kolinska tovarna za kavne primesi, trgovsko akcijsko podjetje.

Vincenc Křížka, predsednik upravnega sveta.

1. Takošnje dobivanje ozir. odpošiljanje takih surovin in proizvodov, ki se morajo že sedaj nabaviti, eventualno preložitve transportov, ki niso nujni, na zimski čas. 2. Čim možno razširjena uporaba brzojavnega, zlasti telefonskega objavljanja doseglega blaga. 3. Pričetek nakladanja takoj po pripravi voz. 4. Pričetek skladiščenja kakor hitro možno. 5. Izkoriščanje zgodnjih jutranjih in večernih ur za skladiščenje ozir. nakladanje. 6. Pravočasno in na najpotrebnejše omejeno naložbo voz. 7. Čim možno izkoriščanje nakladne teže in prostornine pripravljenih voz. 8. Zelo hitro odvažanje dosepega in v skladiščih vložnega blaga. 9. Preključitve rebitnih prepovedi za dovažanje blaga od meseca septembra do decembra.

Pri oziranju na prej navedene pripomočke s strani interesentov in prevoznikov je dano zagotovilo, da se bo jesenski blagovni promet breztožbeno razvijal in bodo stranke in železnica obvarovane pred zgubami.

Tržaška mala kronika.

Trst, 4. septembra 1912.

Izvošček zletel v morje. Ko je v torek pred polnočjo neki izvošček vozil proti pomolu S. Carlo nekega potnika, ki je bil namenjen na Lloydov parnik, ki odhaja v Benetke, se je v bližini namestniške palače naenkrat zlomila os sprednjih koles. Zato se je konj splašal in zdirjal naravnost v morje. Potnik je še pravočasno skočil iz v divjem diru se obrežju bližajočega voza, ter ostal nepoškodovan. Voz pa je s konjem in voznikom vred padel v morje. Voznika so rešili tam službujoči finančni stražniki. Voz in m tvega konja so potegnili iz morja včeraj ob 10 predpoludne. Gospodar ima 1500 K škodo.

Loterijske številke, izžrebane dne 4. septembra:

Brno	90	82	55	6	43
Inomost	57	41	53	42	28

Koledar in vreme. — Danes: Sv. Lavrencij. — Jutri Hermogen.

Temperatura ob 2 popoldne 24 Cels. Vreme včeraj: Lepo.

— Vremenska napoved za Primorsko: lepo, deloma oblačno.

Društvene vesti.

Pevsko društvo „Trst“. Danes ob 8. zvečer pevska vaja za moški zbor. Jutri glavna skušnjava za nedeljski nastop na slavnosti pevskega društva „Hajdrih“ na Proseku. Gg. pevke in pevci so uljudno naproseni, da pridejo prav gotovo k tem vajam, ker se bo vršil istodobno pogovor za 1. koncert, kateri se bo vršil tekom tega meseca.

Akademsko društvo „Balkan“ pozivlja vse svoje člane in starešine, da se udeležijo z društvenim traktom slavnosti društva „Hajdrih“ na Proseku. Tovariši, ki bi radi združili s tem majhen skupen izlet, naj pridejo ob 2 popoldne na južni kolodvor (na strani ulice Miramar), odkoder korakajo skupno čez Piščance in po Napoleonovi cesti na Prosek.

— Akademskemu fer. društvu „Balkan“ je daroval okrog 200 slovenskih in hrvatskih knjig za ljudske knjižnice gospod deželni poslanec in mestni svetovalec Josip Pertot. Presrečna mu hvala! Ker bo moralo omenjeno društvo letos bržkone z ozirom na cvetlične dneve opustiti narodno zbirko in mu tako izostanejo največji dohodki za ljudske knjižnice, obrne se še enkrat do občinstva z uljudno prošnjo, da prispeva mali znesek v ta namen, ali da daruje slovenske in hrvatske knjige za knjižnice v tržaški okolici in za bodočo centralno knjižnico v Trstu.

Zveza Jugoslovanskih Železničarjev sklicuje jutri v petek, ob 8 zvečer v gostini pri „Pepetu“ v bližini kurilnice pri Sv. Andreju društveni sestanek s sledečim dnevnim redom: 1) Pogovor o sestavi urnika za vlakopremno osebo, 2) Razno.

Redna odborova seja centrale odpade v petek zvečer, ker se vrši ta dan shod v Sv. Andreju. Predsedstvo.

Pozivljajo se vsi pevci, da se udeležijo današnje pevske vaje. Vaja se začne točno ob 8 zvečer v društvenih prostorih. Nečlani dobro došli.

Trgovsko izob. društvo vabi svoje člane na volilni sestanek, ki bo v nedeljo dne 8. t. m. ob 10 predpoludne v društvenih prostorih. Obenem naznanja, da se bo sestanek trgovskih pomočnikov vršil prihodnji teden.

Kolesarsko društvo „Balkan“ se udeležijo (25letnice) slavnosti bratskega društva „Hajdrih“ na Proseku v nedeljo, odhod izpred kavarne „Minerva“ točno ob 12 in tri četrti popoldne čez Opčine.

Oddelek Zgonik naj se snide na Opčinah ob 1 in tri četrti popoldne pri Kalinu. Poročilo o nedeljski dirki treba popraviti, da ni bila to III. jugoslovanska ampak I. vseslovanska dirka.

Nar. del. organizacija.

— Člani odseka NDO za sestavo spomenice glede strokovnih šol v Trstu so vabljani na sejo, ki bo v petek ob 8 zvečer v prostorih konsumnega društva „Jadran“ pri sv. Jakobu.

— Skupina Lloydovega arzenala sklicuje za danes ob 7 zvečer sestanek v društvene prostore ul. Sv. Františka št. 2.

— Gospod Josip Gregorič, trgovec v Trstu, v ul. dell'Olmo št. 1, je daroval za podporni fond „Nar. del. organizacije“ K 10. Naj bi našel ta slučaj mnogo posomovalcev! Člani NDO! Podpirajte tiste trgovce, ki so naklonjeni vaši organizaciji! Priporočamo trgovino g. Josipa Gregoriča.

Centralni odbor NDO. — Opozarjamo člane NDO da se udeležijo petindvajsetletnice pevskega društva „Hajdrih“, ki bo v nedeljo, 8. septembra na Proseku.

— Delavcem Lloydovega arzenala naznanjamo, da se današnji sestanek z ozirom na to, da delo v arzenalu traja do 7. zvečer, ne bo, vršil ob 7., temveč ob 8. zvečer, in sicer pri „Jadranu“.

Vesti iz Goriške.

Iz Gorice. Redar št. 496 je imel minolo soboto (31. m. m.) službo na kolodvoru drž. železnice. Bilo je v jutro, ko je neki mladenič čital slovenske časopise pred prodajalno knjig. Kar je pristopil k njemu gori navedeni redar, veleč mu (seveda v italijanščini), naj se odstrani od tam, da napravi prostor ljudem. In res je oni mladenič zapustil na to kolodvor.

Redar pa je začel potem komentirati dogodek s prodajalko in čul sem prav dobro, da je v komentiranju padla tudi beseda „čičo“. Hotel sem že onega mladeniča nazaj poklicati, da mu sporočim ta izraz redarja, ali pa sam obračunati z njim, toda opustil sem eno in drugo z ozirom na svoj položaj. Sporočam vam o tem dogodku, ker sem ravno sedaj čital v „Edinosti“ o tem redarju, kaka zagrizenost je v njem proti nam Slovencem. Ali ponavljam: le delikatnemu stališču pisca teh vrstic se ima zahvaliti, da ni takoj na mestu dobil zaslužene plačila. Naj se čuva v bodoče!

Resnica.

Prva Ciril-Metodova veselica v Devinu. Zadnjič smo javili, da se bo vršila prva naša veselica v Devinu. Danes moramo javiti, da se vsled ovir in težkoč ta veselica ne bo vršila v Devinu, temveč dne 15. septembra t. l. v Sesljanu pri g. Ivanu Suc-u.

O tej priliki prosimo vsa bratska društva in CM podružnice, da nam naznanijo prej kot mogoče svoj nastop, oziroma soudeležbo in sicer vsaj do 10. septembra.

Na delo torej, da pošljemo CM družbi skupno nekaj dobička z našo slovensko dečo.

V kratkem priobčimo tudi vsopred, ki ga čimprej sestavimo.

Vesti iz Istre.

Silna toča. Iz Pasjaka pri Jelšanah, dne 2. septembra 1912:

Ob 1:09 popoldne se je usula nad našim krajem silna toča, ki je padala celih 8 minut. Ves kraj s polmerom 2 kilometrov je bil kakor s snegom pokrit. Ob 3 in tričetrti popoldne so letala posamezna zrna 6—8 gramov. Točo je bilo zapaziti po senčnatih krajih še drugi dan zvečer.

Seveda so jako oškodovane njive, posebno pa zelniki, ki so obetali prekrasno letino. Karakteristično je, da kraji v neposredni bližini niso bili prizadeti in da je ta šiba udarila prav po tukašnjih najlepših nasadih in se izognila kamenitega, gozdnega in travnatega sveta. Helios.

DAROV!

— Telovadnemu društvu „Sokol“ v Šklednju so darovali darove sledeči gospodje in gospe:

Vitez Antonija paket čokolade, Sancin Pavla (Božek) škatlo igralnih kock, Godina Ivanka (Bjeka) 3 kartače, Sancin Josip (Renga) 1 K, Gregorič Dragica 1 K, Ivanka vdova Eppl 1 K, Slavec Ivanka 2 paketa čokolade, Merlak Vekoslava (Luknja) 2 pripravi za cvetlice, Merlak Anton (Bergamoto) 2 paketa čokolade, Sancin Kristina (Drejač) 1 steklenico s kozarcem, Grbec Ivan, učitelj 2 steklenici s kozarcem, Zupan Justina 3 paketa čokolade, Fonda Dragotin, dijak, 1 kozareček in škatlo pismenega papirja, (Pride še).

Odpri se je

čevljarska delavnica

Izdelujejo se vsake vrste čevlji: poprave se izvršujejo hitro. Cene zmerno. Izdelujejo se tudi gornji deli za čevljarje na ducat in po meri. — Udano se priporoča

Mihael Hučič

Trst, Salita del Promontorio 3

NUOVO

Hôtel Provinciale

(Novi deželni hotel)

Trst, largo Santorio 4 (Farneto).

40 sob, električna luč, ves komfort, stroga snaznost. — Cene zmerno.

ALOJZIJ SKERL.

Prodajalka izurjena v prodaji ženske konfekcije in smežna popolnoma italijanskine se sprejme takoj. Ponudbe pod „Prva mod“ poštino ležeče Trst. 1856

V Materiji je na prodaj dvorec (4 sobe, kuhinja, klet, hlev, vrt in travnik). Krasna pozicija. 1860

Postrežnico za 2 uri zjutraj in 2 popoldne se išče takoj. Oglasiti se je v ulici Commerciale 9, III. nad levo, vrata 38. 2162

Kupujem železo, stare kovine: Anton Cerneca, Trst, ul. Olmo št. 12. 1765

Sabbia saponaca (milopese) kupuje vsaka gospodinja, ljubeča snaznost v hiši. Prodajajo ga mirodilnice, prodajalne jestvin, zaloge olja in jesina. Skladišče: Zani. Molin Grande 43, Trst. 1867

Kuharica vešča slovenskega in nemškega jezika išče službo. — Ponudbe pod „Kuharica“ na Inzeratni oddelek Edinosti. 1868

Vila v Gorici, letos zidana, mirna pozicija, cija, 10 min. od Travnika, dalje zmljišča za stavbe prodajo se po zmerni ceni. Pojasnila Gostilna pri „Rudeči hiši“ Gorica. 1848

Oddam več mehlovanih sob s hrano, okna na ulico. Ulica Andrea Rapicchio št. 5. vrata 2, pritičeje. 1826

Vino iborno, vipavsko, belo, se dobi v veliki množini pri Ludviku Čebzon, posetniku v Ribenburgu. Cene po dogovoru. 1764

Vinske sode vsake vrste imam na prodaj, Gregorič, ulica dell'Olmo 3 Trst. 1775

Konsumna zadruga podružnice NDO za Ajdovščino, Šturijo in okolico vpisana zadruga z omejenim poročtvom se sedežem v Šturiji vabi vse svoje člane na

izvanredni občni zbor

ki se bo vršil

v petek, 20. septembra t. l.

ob 1. uri pop. v svojih prejšnjih društvenih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo vodstva.
2. Sklepanje o razpustu oz. likvidaciji zadruge.
3. Slučajnosti.

Ako občni zbor ne bi bil sklepčen, se vrši v smislu § 32 postave z dne 9. IV. 1873 drž. zak. št. 70 ob pol dveh popoldne drugo zborovanje z istim dnevnim redom, katero bo sklepčno pri vsakem številu navzočih članov.

Šturije, dne 2. septembra 1912.

ODBOR.

Prva jugoslovanska tovarna glasovirjev

Anton Pečar

Trst — via Farneto št. 42 — Trst.

Izdeluje, popravlja, uglašuje, menjuje glasovirje, pijanine itd.

Delo točno.

Cene nizke.

S. M. ALKALAY, tvorniško skladišče kož

Trst, ulica Lazzaretto vecchio št. 45.

Priporoča svoje skladišče najboljših vsakovrstnih kož in vseh drugih čevljarskih potrebščin.

Naročbe se izvršujejo hitro in točno na vse strani. — Tvorniške cene.

Nova slovenska trgovina

izgotovljenih oblek

domačega in inozemskega blaga za moške obleke

MARTIN SKAPIN, TRST, ulica Arcata št. 19

Moške obleke od K 14 dalje, deške obleke od K 11 dalje, plat. obleke, vestalje, srajce, majle, sp. hlače itd. Specijaliteta hlač za delavce domačega izdelka. Napravljajo se obleke po meri vsakovrstnega kroja. Cene absolutno konkurenčne.

Tržaška posojilnica in hranilnica

V lastni hiši.

registrovana zadruga z

Telefon št. 952.

Trst, Piazza Caserma 2, I. n. (uhod po glavnih stopnicah).

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če

tudi ni od izj. obrestuje

4 1/4 %

Redni davek od hranilnih vlog plačuje

zavod sam. Vloga se lahko po eno krono.

Posojila daje na vknjižbo po dogovoru

Na menjice po 6%, na zastave

po 5 1/2 %, in na amortizacijo za dalj-

še dobo po dogovoru. o o o o

Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne

in od 3.—5. popoldne. Izplačuje se

vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nede-

ljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno-branilni rač. 816.004.

Ima najzgodnejše urejane varnostno celice za shranje vrednost. papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navaja štediti svojo dečo.

Dobroznana čevljarnica

Marko Michl

obveščuje svoje cenjene odjemalce in slavno občinstvo, da se je preselila iz ulice Giacinto Gallina št. 4

na Corso št. 45, I. nadstropje.

ZALOGA

ovsa in sena

beneških in ogrskih otrobov, slame, turščice, drobnih otrobov.

SPECIJALITETA:

oves za seme, priprave za hleve itd.

Blejo prve vrste. Zelo ugodne cene.

Giosué Crucchiatti

vla Blulla 33. — Telefon 313 X/IV.

Gostilna „All' areoplano“

(Pri zrakoplovu)

Trst, ulica Sv. Marka št. 15.

Toči se dalmatinsko vino, črno, belo ter DREHERJEVO PIVO.

Priporoča se cenj. občinstvu za obilen obisk Svoji k svojim!

ANTON NAZOR.

Zaloga obuvala

in lastna delalnia

PAVEL VISINTINI

Trst, ul. Glosue Carducci 27.

Velika izbira moških in ženskih čevljev. — Poprave se izvršujejo točno in solidno

po zmernih cenah

Podružn. via Riborgo 28